

5. Методи екстраполяції [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://pidruchniki.com/1818052040771/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodi_ekstrapolyatsiyi.
6. Про збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства : Закон України № 587-XIV від 09.04.1999. – втратив чинність 01.01.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/587-14>.

REFERENCE

1. Verkhovna Rada of Ukraine / (2012), “On state forecasting and elaboration of programs of economic and social development of Ukraine”, Law of Ukraine № 1602-III of 23.03.2000, available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1602-14> (access November 5, 2015).
2. Basovsky, L.E. (2003), *Prognozirovanie i planirovanie v usloviyah ryinka* [Forecasting and planning in market conditions], textbook, INFRA-M, Moscow, Russia.
3. Verkhovna Rada of Ukraine / (2013), “On approval of the state scientific and technical program”: Cabinet of Ministers of Ukraine № 796 of 10.10.1995, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/796-95-%D0%BF> (access November 5, 2015).
4. UA Pravo / (2008), “On approval of Industrial Horticulture Development Programme of Ukraine until 2025 and sectoral Development Programme viticulture and winemaking Ukraine till 2025”: Order of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine 21.07.2008 № 444/74 available at: <http://ukraine.uapravo.net/data2008/base04/ukr04296/index.htm> (access November 15, 2015).
5. Pidruchniki / “Extrapolation methods”, available at: http://pidruchniki.com/1818052040771/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/metodi_ekstrapolyatsiyi (access November 15, 2015).
6. Verkhovna Rada of Ukraine / (2013), “On the collection on the development of viticulture, horticulture and hop”: the Law of Ukraine № 587-XIV of 04.09.1999, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/587-14> (access November 14, 2015).

УДК 332.12:330.142.211(477.64-2)

РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ

Рибалко О.М., к.е.н., професор, Осипенко Н.В.

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

natali-osypenko@yandex.ru

У сучасному світі різноманітних і складних економічних процесів і взаємин між громадянами, підприємствами, фінансовими інститутами, державами на внутрішньому і зовнішньому ринках гострою проблемою є ефективне вкладення капіталу з метою його збільшення або інвестування. Розвиток економіки України значною мірою залежить від досягнень науково-технічного прогресу, а саме інновацій, залучення яких потребує певного обсягу витрат у формі довгострокових вкладень капіталу, тобто інвестицій. Концепція науково-технологічного та наукового розвитку України визначає пріоритетні напрями у виробничій сфері, зокрема технологічне й технічне оновлення базових галузей економіки, створення конкурентоспроможних виробництв. Вона передбачає залучення інвестицій саме у формі впровадження високорентабельних інноваційно-інвестиційних проектів, виконання яких дасть змогу забезпечити високоефективне виробництво і відповідно позитивні зміни в його структурі. Фінансово-господарська діяльність будь-якого підприємства є неможливою без вкладення коштів, які можуть мати власний та залучений характер, тобто без залучення власних та залучених інвестиційних ресурсів. Причому питання залучення інвестиційних ресурсів є важливим на будь-якому етапі функціонування підприємства. Встановлено, що потенційного інвестора завжди цікавить привабливе підприємство в привабливому регіоні з розвинутою галузевою економікою. Запорізький регіон відноситься до найбільш привабливих регіонів України щодо інвестування завдяки великому промисловому потенціалу, наявності природних багатств, власним енергоресурсам, високому науково-технічному потенціалу, розвиненій транспортній інфраструктурі, розвиненій банківській системі та доступності до ринків України, держав СНД, Європи та Азії. У статті розглянуто теоретико-методологічні основи інноваційно-інвестиційного розвитку. Досліджена ефективність інвестиційного потенціалу Запорізької області; визначені проблеми реалізації інвестиційної привабливості; запропоновані шляхи покращення інвестиційного клімату в Запорізькій області.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційна привабливість, регіон, інвестиційний клімат, іноземні інвестиції, пріоритетні галузі промисловості.

РЕГИОНАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИНВЕСТИРОВАНИЯ

Рыбалко Е.М., к.э.н., профессор, Осипенко Н.В.

*Запорожский национальный университет
Украина, 69600, г. Запорожье, ул. Жуковского, 66*

В современном мире многообразных и сложных экономических процессов и взаимоотношений между гражданами, предприятиями, финансовыми институтами, государствами на внутреннем и внешнем рынках острой проблемой является эффективное вложение капитала с целью его увеличения или инвестирования. Развитие экономики Украины в значительной степени зависит от достижений научно-технического прогресса, а именно инноваций, привлечение которых требует определенного объема расходов в форме долгосрочных вложений капитала, то есть инвестиций. Концепция научно-технологического и научного развития Украины определяет приоритетные направления в производственной сфере, в частности технологическое и техническое обновление базовых отраслей экономики, создание конкурентоспособных производств. Она предусматривает привлечение инвестиций именно в форме внедрения высокоэффективных инновационно-инвестиционных проектов, выполнение которых позволит обеспечить высокоэффективное производство и соответственно положительные изменения в его структуре. Финансово-хозяйственная деятельность любого предприятия невозможна без вложения средств, которые могут иметь собственный и привлеченный характер, то есть без привлечения собственных и привлеченных инвестиционных ресурсов. Причем вопрос привлечения инвестиционных ресурсов является важным на любом этапе функционирования предприятия. Установлено, что потенциального инвестора всегда интересует привлекательное предприятие в привлекательном регионе с развитой отраслевой экономикой. Запорожский регион относится к наиболее привлекательным регионам Украины по инвестированию благодаря большому промышленному потенциалу, наличию природных богатств, собственным энергоресурсам, высокому научно-техническому потенциалу, развитой транспортной инфраструктуре, развитой банковской системе и доступности к рынкам Украины, стран СНГ, Европы и Азии. В статье рассмотрены теоретико-методологические основы инновационно-инвестиционного развития. Исследована эффективность инвестиционного потенциала Запорожской области; определены проблемы реализации инвестиционной привлекательности; предложены пути улучшения инвестиционного климата в Запорожской области.

Ключевые слова: инновационно-инвестиционная привлекательность, регион, инвестиционный климат, иностранные инвестиции, приоритетные отрасли.

REGIONAL PROBLEMS OF INVESTING

Ribalko O.M., PhD in economics, professor, Osypenko N.V.

*Zaporizhzhya National University
Ukraine, 69600, Zaporizhzhya, Zhukovsky str., 66*

In today's world of diverse and complex economic processes and relationships between citizens, businesses, financial institutions, states on domestic and foreign markets acute problem is the effective investment of capital in order to increase it, or investment. The development of Ukraine's economy largely depends on scientific and technological progress, namely innovation, which requires the involvement of a certain amount of costs in the form of long-term capital investments, ie investments. The concept of scientific, technological and scientific development of Ukraine defines priority areas in the manufacturing sector, particularly manufacturing and technical renovation of basic industries, creation of competitive industries. It involves attracting investment is in the form of the introduction of highly innovative and investment projects, implementation of which will provide production and therefore highly positive changes in its structure. Financial activity of any enterprise is impossible without investment, which can have its own character and involved, without participation of own and borrowed investment resources. And the question of investment attraction is important at any stage of the enterprise. Found that potential investors are always interested in attractive company in an attractive region with developed branch of economy. Zaporizhzhya region is among the most attractive regions of Ukraine to invest due to the large industrial potential, the availability of natural resources, its own energy resources, the high scientific and technical potential, developed transport infrastructure, a developed banking system and access to the markets of Ukraine, CIS, Europe and Asia. In the article the theoretical and methodological foundations of innovation and investment development. The efficiency of the investment potential of Zaporizhzhya region; identified problems implementing investment attractiveness; the ways of improving the investment climate in the Zaporizhzhya region.

Key words: innovation and investment attractiveness, the region's investment climate, foreign investment, the priority sectors.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасному світі різноманітних і складних економічних процесів і взаємин між громадянами, підприємствами, фінансовими інститутами, державами на внутрішньому і зовнішньому ринках гострою проблемою є ефективне вкладення капіталу з метою його збільшення, або інвестування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження проблем формування інноваційно-інвестиційного клімату в регіонах України завжди перебувало в центрі уваги економічної науки. Аналізу проблем формування та реалізації пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної економіки присвячено чимало праць українських науковців, серед яких В. П. Александрова, Ю. М. Бажал, В. Г. Герасимчук, В. А. Яковлев та ін.

Оцінку розвитку інноваційної діяльності в Україні здійснили Ю. М. Бажал [1] та В. П. Александрова [2]. Як зазначає В. Г. Герасимчук, процес управління ризиками передбачає здійснення певних кроків, зокрема: 1) виявлення передбачуваних ризиків; 2) аналіз та оцінювання проектних ризиків; 3) вибір методів управління ризиками; 4) застосування обраних методів; 5) оцінювання результатів управління ризиками [3]. В економічній галузі проблематикою оцінки інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості країни, визначенням шляхів їх покращення займається В. А. Яковлев [4]. Безумовно, ключовими і першорядними завданнями стійкого розвитку в Україні є структурні перетворення господарства на основі інноваційно-технологічної моделі і прискореного розвитку галузей.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ

Визначити проблеми регіонального інвестування, дослідити процеси організації інвестиційного кредитування інновацій. Визначити галузі промисловості Запорізького регіону, які будуть привабливими для інвестування; запропонувати шляхи покращення інвестиційного клімату в Запорізькій області.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Порівняльний аналіз соціально-економічного розвитку окремих регіонів (областей) України виявляє наявність системних проблем регіонального розвитку, а також ряду специфічних для кожного регіону перешкод, що ускладнюють упровадження результативних заходів державної політики, спрямованих на соціальне та економічне оздоровлення. До системних проблем експерти відносять: некомплексний підхід до проблематики регіонального розвитку; відсутність чи вкрай слабку спроможність влади в реалізації ефективних заходів регіонального розвитку, зокрема шляхом залучення інвестицій; низький рівень співпраці та координації на міжрегіональному рівні для вирішення місцевих проблем без залучення центру; незацікавленість і навіть опір регіональної влади входженню в регіони крупних міжнародних інвесторів; критичний стан інфраструктури та житлово-комунального господарства й обмежені фінансові можливості місцевих органів влади щодо їх покращення; незадовільні умови розвитку підприємництва на місцевому рівні, низький рівень інституційного забезпечення регіонального розвитку [5].

Інноваційна діяльність – це діяльність, спрямована на комерційне впровадження результатів наукових досліджень і науково-технічних розробок. Під інноваціями розуміють зміну поколінь техніки та технологій, нові організаційно-технічні вирішення або нові підходи для конструювання виробництва, збуту, що забезпечують підприємствам переваги над конкурентами. Інновації сьогодні перетворилися у важливий фактор конкурентоспроможності та швидкого економічного розвитку не тільки компаній, а й галузей і держав. Роль інноваційного фактора в процесі економічного розвитку зумовила вибір Україною інноваційної моделі зростання, тому привабливими для інвестування повинні стати ті галузі промисловості, які ефективно впроваджують нові технологічні процеси й освоюють виробництво нових видів продукції [6].

Інвестиційна діяльність – це діяльність інвестора, пов'язана з інвестуванням (будь-які активи-гроші, цінні папери тощо), яка реалізується через взаємодію трьох рівнів: стратегічного, тактичного та рівня інвестиційного проекту. Вона виступає однією з головних умов успішного функціонування й розвитку підприємства, її активність змінюється залежно

від зовнішніх умов, стадії виробничого циклу підприємства та життєвого – продукції, що випускається, а також від внутрішніх можливостей підприємства, випадкових непередбачених подій. Головна роль у стимулюванні інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України полягає у створенні державою сприятливих умов для розвитку науково-дослідної діяльності [7].

Актуальним на сьогодні є поглиблене теоретичне дослідження інвестиційної привабливості регіонів України. Важливою проблемою виступає теоретичне обґрунтування переліку факторів, які можуть брати до уваги інвестори під час прийняття інвестиційного рішення. Не менше значення має також дослідження джерел і засобів формування інвестицій у сучасних умовах економіки України. Економічна ситуація, що склалася сьогодні в Україні, значно ускладнює інвестиційну привабливість: потрібне покращення інвестиційного клімату, органічні форми приватного й державного інвестування, оптимізація взаємозв'язків різноманітних суб'єктів інвестиційної діяльності, розробки відповідної законодавчо-нормативної бази й інші заходи, що регламентують інвестиційну привабливість на рівні окремих населених пунктів, районів або осередків, а також на рівні національної економіки загалом.

Завдання держави – створити оптимальний економічний механізм, який поєднує державні та ринкові важелі впливу на інноваційні процеси, зорієнтовані на стає економічне зростання країни, регіону. В активізації інвестиційної діяльності для розвитку інноваційного процесу регіону значна роль належить банківській системі. Механізми пільгового кредитування можуть забезпечити активізацію інноваційного процесу, і це пояснюється тим, що інноваційні проекти в більшості випадків пов'язані із значними обсягами і відносно низькою окупністю обороту капіталу при здійсненні інновацій. Саме тому держава має стимулювати інновації пільговими кредитами державних банків і наданням пільг комерційним банкам, які кредитують інноваційну діяльність. У зв'язку з тим, що інновації пов'язані з великим ризиком, банки України не зацікавлені в довгостроковому кредитуванні інноваційних проектів.

У процесі організації інвестиційного кредитування значна увага має приділятися кредитним ризикам, оскільки останні є ключовими елементами кредитної політики банку. Ефективне управління кредитним портфелем, дієвий механізм використання кредитних ресурсів, гарантування їх вчасного повернення – це складові інвестиційного кредитування. Під ефективним управлінням кредитним портфелем необхідно розуміти таке управління, яке дає змогу реалізувати потенційні можливості і запобігти ризику, а також забезпечити зростання вартості кредитного портфеля. Сучасне становище управління кредитним портфелем зумовлене тим, що останній перебуває в процесі становлення і тому є менш ефективним, ніж з уже встановленою системою. Отже, перед державою постала об'єктивна необхідність активізувати інвестиційну діяльність для впровадження інновацій, забезпечуючи своєрідний каталізатор для підтримки економіки, диверсифікувати капітал у соціально-орієнтовані структурні перетворення. Можливості інвестиційного кредитування інновацій обмежуються нестабільністю економічного, соціального і політичного становища в державі. Першочергове завдання кредитної й інвестиційної політики – законодавче забезпечення й розробка конкретних механізмів для створення сприятливого інвестиційного клімату.

Інвестиційний клімат держави – це сукупність політичних, правових, економічних та соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності українських та зарубіжних інвесторів. Сприятливий інвестиційний клімат має забезпечити захист інвестора від інвестиційних ризиків.

Ураховуючи стан економічного потенціалу й обмежені внутрішні інвестиційні можливості упродовж усього періоду трансформації економіки, Україна намагається створити сприятливі ринкові умови для розвитку інвестиційної сфери. Здійснено перехід до управління інвестиціями на базі ринкових відносин. У макроекономічній політиці наголос

робиться на створенні передумов зростання інвестицій – послаблення інфляції, забезпечення оптимальних відсотків за депозитами і вкладами, зниження відсоткових ставок за кредитами, скорочення заборгованості та зростання споживчого попиту населення.

Регіональна економіка покликана забезпечувати раціональне використання ресурсного потенціалу регіону і на цих засадах вирішувати соціально-економічні проблеми населення, зменшувати залежність регіону від центру.

Запорізький регіон належить до найбільш привабливих регіонів України після м. Києва, Дніпропетровської, Київської, Харківської областей щодо інвестування завдяки великому промислому потенціалу, наявності природних багатств, власним енергоресурсам, високому науково-технічному потенціалу, розвиненій транспортній інфраструктурі, розвиненій банківській системі та доступності до ринків України, держав СНД, Європи та Азії.

На Запорізьку область припадає 6% від загального обсягу інвестицій, що вкладені в економіку України. За результатами рейтингу інвестиційної привабливості регіонів України область входить до групи регіонів-лідерів. Так, загальний обсяг іноземних інвестицій, вкладених в економіку регіону, станом на 1 квітня 2013 року склав \$1,17 млрд., з них прямих – \$44 млн., портфельних – \$14,52 млн. Питома вага прямих іноземних інвестицій в економіку регіону складає 2,1% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій, вкладених в економіку України. За цим показником область посідає 9 місце серед регіонів України. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на душу населення складає \$653,9. Це один із найкращих показників серед регіонів України [8].

Загальновідомо, що інвестиції слід спрямувати в ті галузі виробництва, які здатні забезпечити високу віддачу капіталовкладень у довгостроковій перспективі. Швидкі зміни, які постійно відбуваються в умовах нової економіки, а також глобальна конкуренція вимагають від підприємств, менеджерів і співробітників здійснення безперервних інновацій. На жаль, більшість підприємств Запорізького регіону значно відстають від світового технологічного рівня, нагадуючи швидше «меморіальні промислові музеї», а не сучасні компанії з ефективним менеджментом та екологічно чистими і новими технологіями.

Пріоритетними напрямками в сфері інвестування в Запорізьку область є такі галузі промисловості, як машинобудування, харчова промисловість, чорна металургія, радіоелектроніка та інші високотехнологічні галузі, а також сільське господарство. Запорізький край відомий як один із розвинених аграрних регіонів України з багатими чорноземами, де основу рослинництва складають зернові культури. Крім цього, тут розвинено овочівництво та садівництво.

Серед підприємств з іноземним капіталом найбільш успішно працюють ЗАТ «ІВЕКО-Мотор Січ», співзасновником якого є італійська компанія «IVECCO» (обсяг іноземних інвестицій – \$ 8,1 млн.), ВАТ «Пивобезалкогольний комбінат «Carlsberg Ukraine», інвестиції у яке здійснила шведська фірма «Балтик Бевереджис Холдинг» (\$ 20 млн.), ЗАТ «Запорізький залізорудний комбінат» – кошти інвестовані словацькою фірмою «MINERFIN» (\$ 20,6 млн.), СП «АвтоЗАЗ-Daewoo» – викуплена швейцарською інвестиційною компанією «Hirsch&CIE» (\$ 150 млн.).

У Запорізькій області з метою збереження позитивних тенденцій і зрушень у процесі залучення іноземних інвестицій в економіку розроблено та ухвалено ряд регіональних програм, які на сьогодні перебувають у стадії поступової реалізації, а саме:

- 1) регіональні заходи з виконання Програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 рр., схвалені розпорядженням голови облдержадміністрації від 02.02.2011 № 389;
- 2) заходи з виконання Указу Президента України від 04.08.2003 № 580/03 «Про додаткові заходи щодо залучення інвестицій в економіку України», затверджені розпорядженням голови облдержадміністрації від 24.09.2003 № 390;

3) Програма забезпечення міжнародного та інвестиційного іміджу Запорізької області на 2007-2010 рр. затвердженої рішенням Запорізької обласної ради від 30.11.2006 № 11.

На сьогодні іноземні інвестиції є тим ресурсом, який в будь-якому випадку в найближчій перспективі може найбільш суттєво сприяти підвищенню ефективності функціонування Запорізького регіону, поліпшенню соціального захисту громадян.

Але, щоб вистояти на міжнародному ринку, не втратити права контролю над власним майном, слід розвивати не тільки промисловість, а й соціальну сферу, задуматись над екологічною ситуацією та почати думати про майбутнє: шукати власні кошти, опробувувати нову систему оподаткування, створити інноваційно-інвестиційну привабливість регіонів, знизити банківські ризики вкладення грошей, підтримати розвиток малого інноваційного підприємства тощо [9].

Пріоритетні напрями залучення інвестицій і приватизації об'єктів, які перебувають у державній власності, мають визначатися, виходячи саме з потреб регіонів. При цьому місцеве керівництво, визначаючи пріоритетні напрями розвитку, має враховувати як мінімум: зобов'язання перед Державним бюджетом; вимоги до підтримки належного рівня національної безпеки – економічної, екологічної тощо; необхідність реалізації загальнодержавних соціальних програм [10].

ВИСНОВКИ

Перетворення Запорізького регіону в потужний промисловий центр потребує стабілізації економіки на базі надійної і послідовної інноваційно-інвестиційної політики за участю державних органів управління та іноземного капіталу. Для активізації цього процесу необхідно створити конкурентоспроможні промислові підприємства, здійснити модернізацію та реструктуризацію діючих підприємств і забезпечити соціально-орієнтовані структурні зміни. Досягнення цієї мети можливе за умови розвитку сучасного технологічного рівня на основі нових технологій; розвитку ресурсощадних, наукоємних і екологічно-чистих технологій і структурної розбудови промислового комплексу.

Безумовним пріоритетом для економіки України загалом, а також для кожного регіону, зокрема, є налагодження імпорто-замінного виробництва й розвиток експортного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бажал Ю. М. Розвиток національної інноваційної системи як складової українського інформаційного суспільства / Ю. М. Бажал // Інформаційне суспільство. Шлях України. — К. : Фонд «Інформ. Суспільство України», 2004. — С. 87—94.
2. Александрова В. П. Інвестиційний ресурс інноваційного розвитку. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / В. П. Александрова. — К. : Основа, 2005. — 522 с.
3. Герасимчук В. Г. Управління ризиками в іноземному венчурному фінансуванні інноваційних проектів / В. Г. Герасимчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». — 2008. — № 628. — С. 424—429.
4. Яковлев А. Энергетический потенциал Украины. Инвестиционное исследование / А. Яковлев. — Киев-Москва : Фонд «Свободная Европа», 2007. — 116 с.
5. Ястремська О. Концепція формування стратегій інвестиційної діяльності промислових підприємств / О. Ястремська // Проблеми науки : зб. наук. праць. — 2003. — № 11. — С. 19—26.
6. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика / Л. М. Борщ. — К. : Знання, 2005. — 470 с.
7. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ [Електронний ресурс] / Офіційний веб-портал Верховної Ради України. — (Чин. з 06.11.2014). — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
8. Недержавний аналітичний сектор: Інститут реформ. Інвестиційний рейтинг регіонів України // Кредоінвест. — 2006. — № 1. — С. 12—14.
9. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом / А. А. Пересада. — К. : Лібра, 2002. — 471 с.
10. Дрондель Т. В. Механізм залучення інвестицій: загальнонаціональний і регіональний аспекти / Т. В. Дрондель // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — 2006. — № 2. — С. 302—306.

REFERENCES

1. Bazhal, Yu.M. (2004), "The development of a national innovation system as a part of Ukrainian Information Society", *Informatsiynе suspilstvo. Shlyah Ukrayini*, pp. 87-94.
2. Aleksandrova, V.P. (2005), *Investitsiyniy resurs innovatsiynogo rozvitku. Innovatsiyniy rozvitok ekonomiki: model, sistema upravlinnya, derzhavna politika* [Investment resource innovation. Innovative economic development: a model management system, public policy], Osnova, Kyiv, Ukraine.
3. Gerasimchuk, V.G. (2008), "Risk management in foreign venture financing of innovative projects", *Visnik Natsionalnogo universitetu "Lvivska politehnika"*, no. 628, pp. 424-429.
4. Yakovlev, A. (2007), *Energeticheskiy potentsial Ukrainy. Investitsionnoe issledovanie* [The energy potential of Ukraine. Investment Research], Fond "Svobodnaya Evropa", Kyiv (Ukraine)-Moscow (Russia).
5. Yastrem'ska, O. (2003), "The concept of a strategy of investment industry", *Problemi nauki: Zbirnyk nsukovykh prac*, no. 11, pp. 19-26.
6. Borsch, L.M. (2005), *Investuvannya: teoriya i praktika* [Investment: Theory and Practice], tutorial, Znannya, Kyiv, Ukraine.
7. Ofitsiyniy web-portal Verhovnoyi Radi Ukrayini / (2014), Law of Ukraine "On investment activity" no. 1560-XII (06.11.2014), available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (access December 21, 2015).
8. Nederalhaviy analitichniy sektor: Institut reform (2006), "Investment Rating of Regions Ukraine", *Kredoinvest*, no. 1, pp. 12-14.
9. Peresada, A.A. (2002), *Upravlinnya Investitsiynim protsesom* [Management investment process], Libra, Kyiv, Ukraine.
10. Drondel, T.V. (2006), "The mechanism of investment nationwide and regional aspects", *Derzhava ta regioni. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnitstvo*, no. 2, pp. 302-306.

УДК 336.748.12(477)

АНАЛІЗ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Сьомченко В.В., к.е.н., доцент, Нужна Ю.Р.

*Запорізький національний університет
Україна, 69600, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 66*

vika-znu@rambler.ru

Розглянуто проблеми та специфіка інфляції в Україні. Оскільки проблема інфляції відіграє одну з головних ролей в економічній науці, проведено характеристику інфляції. Визначено, що причини виникнення інфляційного процесу надзвичайно різноманітні. Інфляція не суто грошове явище, а також економічний та соціально-політичний феномен. Встановлено, що інфляція є основним дестабілізуючим чинником ринкової економіки. Проаналізовано динаміку інфляції в Україні, починаючи з 90-х років ХХ століття дотепер. Найбільш часто використовуваним показником інфляції є індекс споживчих цін, динаміку якого проаналізовано. Розглянуто особливості напрямків боротьби з інфляцією. Визначено, що існує три напрями антиінфляційної політики: монетаристський, структуралістський і кейнсіанство. Основним способом боротьби з інфляцією повинна бути боротьба з її основними причинами, оскільки придушення інфляції за допомогою повного контролю над цінами і доходами без усунення її причин негативно позначається на розвитку ринкових відносин. В основі державної антиінфляційної політики лежить механізм регулювання грошової маси і швидкістю її обігу. Встановлено, що з метою захисту населення держава використовує методи прямого та непрямого впливу на рівень оплати праці. На рівень інфляції також впливає державне регулювання грошового обігу. Залежно від способу і характеру впливу на поведінку економічних суб'єктів можна виділити такі групи методів державного регулювання грошового обороту: адміністративні (прямі); економічні (непрямі); змішані. Основними інструментами і методами грошово-кредитної політики Національного банку України є: встановлення орієнтовних параметрів грошової маси; прямі кількісні обмеження у сфері грошового обігу та діяльності комерційних банків.

Ключові слова: інфляція, грошовий обіг, капітал, державне регулювання, грошова маса, індекс споживчих цін, антиінфляційна політика.